

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogručekom i kalendarem letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Tak dela lübezen.

Lani na konci meseca aprila smo odpri v Soboti, Križova 4. Dom sv. Frančiška z namenom, naj dobijo tam siromaki hrano i deklice zavetišče. V drugoj polovici meseca junija so začele sestre, gda so že vse v red spravile, s svojim delovanjem. Do 1. novembra letošnjega leta, to je skoz 16 mesecov sta dve sestri družbe sv. križa sledeče karitativno, to je delo lübezni zvršile:

1. Brezplačno so dobili siromaki v Domi sv. Frančiška v Soboti 185 zajtkov, 337 obedov, 113 večerij, pa 124 prenočišč ženski spol.

2. Brezplačno so vodile sestre šivalni tečaj sedem tjednov, šteroga se je vdeležilo osem deklic.

3. Brezplačno so šivale sestre sirotam, betežnikom i v cerkvene namene.

4. Brezplačno so vodile sestre male deklice, štere so se v letnom časi pri njih zbirale.

5. Brezplačno so dale zavetje i hrano na dužji čas siromaškim deklam i starejšim ženskim osebam.

6. Brezplačno so delile naše dobre liste širitelom i sprejemale razne naloge bližnjemi na pomoč.

Po znižanój cení so dobili potrebni v Domi sv. Frančiška 53 zajtkov, 706 obedov, 625 večerij i 53 prenočišč ženski spol.

Na skrbi so mele devet dijakinj, desetá se zdaj glasi, da se dobro odgojijo i šle mladenkam z zgledi i disciplinov na roko. Stariši gojenk najbóle glasno svedočijo od dobre vzgoje, gda protestirajo proti govoricam, da sestre odidejo i zahtevajo, da se njihove hčere odgajajo dale pod skrbnov rokov sester. Se razmi, da sestre samo tak odidejo, če je vrhovna predstojnica odzove, ar one so še ne samostalna družina v Domi sv. Frančiška, nego spadajo pod bolniško prednico i morejo iti ta, kam je zravnajo.

Če poleg neštetihi dobrihi del še omenimo to, da so šle na roko v vsakom pogledi neštetihi, ki so se na nje obrnoli, moremo z začudenjom pitati, kak sta zmogle dve sestri v tak kratkomi časi to ogromno delo zvršiti? I odgovorimo: zato, ar sta delali z lübezni. Plača njihova je v nebesaj zapisana pa v zahvalnih srcaj, šterim so dobrote skazale i štera molijo za nje. Gda te vrstice prečtete, dragi čtevci, spoznate, kak velika dela zvršavle Kristušova lübezen do bližnjega i kak plemenito delo je podpirati tiste, ki to lübezen skažujejo. I to spoznanje je zahvala dobrim sestram kak i vsem, ki je podpirajo. Odbor.

Zasluge za našo gimnazijo.

Akademike, zbrane v Klubi prekmurskih akademikov i njihove maloštevilne prijatele, je silno razburilo naše kratko poročanje o tem, kak je bio otvorjeni peti razred naše gimnazije i da so bili v zadnjój deputaciji v Belgradi zavolo gimnazije gg. dr. Klar, Bajlec, Hartner i dr. Kelenc, šteri so končno tüdi dosegnoli, da je bio peti razred že letos tvorjen. Ravnotak je tomi klubi nej bilo po volji, gda smo objavili, da je te klub v Belgradi nekaj protestirao proti otvoritvi samoupravnoga razreda i da smo pri toj priliki pitali te klub, koga pravzaprav predstavlja i v čidom imeni protestira, zato ka ne predstavlja družoga, kak malo skupinico akademikov.

Te klub nam je v Murskoj krajini napisao skoro poldrugo stran v odgovor, gde je svoje enoletno delovanje za našo gimnazijo razdevao, kak lectar svoje figice. Približno ravno tak, kak te, gda je svoje delo za gimnazijo

Komasacija občin.

V ednojzmed zadnji številki poroča Murska krajina, da se je zadnja komasacija občin izvršila v sporazumi z narodom. Mi samo telko znamo, da je naš narod niti najmenše reči nej meo pri toj komasaciji i da tüdi pritožb našega naroda zavolo nepravilnih i krivičnih komasacij nišče nej poslušao.

V celoj našoj krajini je mela komasacija občin skoro edini namen naše lüdi, posebno katoličane, raztrgati na vse mogoče i nemogoče novostrojene občine, da bi bili na te način raztrgani v vsakój občini v menšini i politično i gospodarsko zapostavljeni. Tü pa tam se je pa palig kakša občina ustanovila samo zato, da je lahko kakši lüblenec mogočnoga gospoda župan postano, šteri inači nigdar nindri ne bi mogoje biti župan. Z ednov rečjov, komasacija občin v našoj krajini se je zvršila z najbolje pristranskoga strankarskoga gledišča. Če je izgledalo, da v šteroj občini volilci ne bi bili naklonjeni kakšemi našerui mogočnomi gospodi, tisto občino so že naprej tak raztrgali i volilce razdelili med svoje pristaše, da pri kakši bodoči volitvaj ne bi mogli odločilno sodelovati. Na gospodarske i kulturne potrebe občin so gospodje, šteri so to komasacijo vršili, sploj nej gledali, pritožb lüdstva so nej šteli čüti, šlo je samo za političen račun. V lendavskom srezi se je dr. Klari posvečilo to krivico nikelko popraviti, v sobočkom srezi je pa do dnes ostalo vse pri starom. Vse prošnje, štere so bile poslano od strani našega lüdstva, naj bi se pri komasaciji občin upoštevali lokalni gospodarski interesi, so ali nindri zaležale, ali so se pa zgübile, na niti edno prošnje je pa niti odgovor nej prišeo. Zgodilo se je cilo, da so se ništerni gospodje protili našim lüdem, da je dajo pozapreti, če bodo ešče kaj delali za spremembo občin.

Prišla je pa končno vlada, v šteroj je tüdi naš dr. Korošec, kak notranji minister, šteri je te naše prošnje sprijao i obečao, da bodo rešene tak kak je vola večine našega lüdstva.

Ali se občine lahko spremenijo?

Po določilaj novoga občinskoga zakona se lahko dve občini združita v edno samo občino, če to skleneta občinskiva odbora obeh občin na svojih sejah, gda je prisotnih najmenje 2 tretini odbornikov. Lehko se pa zgodi to tüdi, če to pismeno zahteva večina volilcov obeh občin.

Če bi radi gde ustanovili novo občino, se lahko to zgodi na te način, da se za to izjavi večina volilcov tistih

vesnic, štere bi rade tvorile samostojno občino.

Če bi pa štere vesnice rade prišle iz edne občine v drugo, se mora za to izjaviti večina volilcov tiste vesnice, nego tista občina, k šteroj se šče kakša vesnica iz druge občine prikapčiti, mora dati dovoljenje, da to vesnico sprejme v svojo občino. (6. zakona o občinah).

Večina volilcov se razmi tak, da se mora za spremembo izjaviti več kak polovica volilcov. Za spremembo sedeža občine vala tüdi gornje pravilo. Vsakša občina mora meti po zakoni najmenje 3000 prebivalcov, zavolo posebnih gospodarskih i terenskih prilik pa sme meti kakša občina tüdi menje kak 3000 prebivalcov. Dobijo se občine gde v gorati krajaj, štere nemajo niti 1000 prebivalcov. Ar država občinam čiduže vekša bremena nalaga, se zahteva tüdi, da morajo meti zdajšnje velke občine najmenje 100.000 Din davčne podlage, nego pri tom so bile dovoljene tüdi občine, štere so mele komaj 50.000 pa ešče menje davčne podlage.

Pri nas se tüdi dela na spremembi občin.

Kelko nam je znano, so dozday vložile vesnice Renkovci, Borejci i Vančaves prošnje, naj se izločijo iz dozdayšnje občine Küpsinci i priklopijo k Tišini, gde majo svojo šolo, cerkev, občinsko hišo i gde je bila za te občine prve tüdi stara notaršija. Ravnotak je vložila ves Krajna prošnje, naj se izloči iz občine Strükovci i prikapči občini Tišini. Skakovčari so prosili, naj se izločijo iz občine Strükovci i prikapčijo Cankovi, gde majo cerkev, šolo i občinsko hišo. Tüdi Novi Beznovci so prosili za izločitev iz obči-

ne Bodonci i za priklüčitev k občini Cankova.

V občini Prosenjakovci so občinari prosili, naj se preseli sedež občine v Selo, gde je naravno središče cele občine, gde ja bio sedež notarijata, je ešče zdaj sedež žandarmerije i so lepi prostori za občinski urad, v Prosenjakovcihi bi se moralo z velikimi stroški po nepotrebnom zidati.

V vnojih drugih občinah je pa že tüdi vse pripravleno, da se vložijo prošnje za obširne spremembe občin. Ar mamo od strani ministrstva oblübleno, da bodo vse naše upravičene prošnje ugodno rešene, priporočamo, da tisti, šterim, se je zgodila krivica, kem prve vložijo prošnje, da se krivica popravi. Zday se nikoga nej trbej več bojati, nišče nede nad nikoga žandara pošilao, če bo što pobirao podpise za spremembo občin, kak se je to dozday godilo. Tü pa tam bo že što skušao z grožnjami lüdi prestrašiti, nego nej se trbej nikoga bojati. Zakon je tü i zdajšnja vlada gleda na to, naj se zakon spoštüje, ne tak kak se je prve delalo, da smo se niti na zakon ne smeli zazavati, če smo iskali svojo pravico.

Prošnje se morajo nasloviti na ministrstvo za notranje zadeve, vložijo se pa pri sreskom načelstvi. Prošnje pošle sreski načelnik najprle nazaj v občino, da župan potrdi, če so rešan vsi podpisniki tüdi vpisani v volilnom imeniki. Tü se včasi zgodi, da potom župan vsakšega, šteri je prošnje podpisao, posebi zove k sebi i se njemi proti, naj podpis prekličie. Pa tüdi toga se nej trbej bojati. Zday smo že telko vsega prestali, da se nikoga več ne bojimo, posebno ešče, če pošteno pa po zakoni delamo.

Morilci Kepe Jožefa v Maribori.

Bili so zaslišani na lendavskoj sodniji. Morilca Hozjan Janoš i Sečkar Štefan sta vse priznala, Vaš, ki je ne oženjeni, kak smo zadnjich pomotoma poročali, rivle vse na ženo vmorjenoga, žena sama pa nešče nikaj priznati. Ali da sta Hozjan i Sečkar vse povedala i tüdi od žene, kelko sta znala, se žena ne bo mogla dugo proti postavlati i tajiti. — Sečkar je v zaporaj jokao cele dneve, gda si je trezno premislo, ka je

včino. Vaš pa se prej šteo obesiti. Raztrgao si je spodnje lače i se na pant zadrugno. Pa ga je paznik pravočasno rešo. Strašne võre živi takši clovek, gda je zgrableni. — Preminoči petek so je vse štiri odpelali v Maribor v nadalno preiskavo i obsodbo. V Lendavi na postaji se je ob toj priliki zbralo vnojo radovednih lüdi, ki so je šteli ešče zadnjikrat videti. Vaš je prej kričao i se postarao za deset let teh par dni.

razstavo v izložbenom okni edne soboške trgovine. Dugi članek, napisani gotovo tüdi od gospodov toga kluba, je tüdi v Ljudskoj pravici, štera se je zdaj preselila v Ljubljano i najbrž je kakši članek v toj zadevi napisani tüdi v šterom moskovskom listi. Za enoletno delo za našo gimnazijo je namreč potrebno več pismenih dokazil, zato ka se včasi gde trbej pismeno izkazati, če je što za edno ali drugo stvar delao i to je gotovo potrebno tüdi našim gospodom, šteri so organizirani v Klubi prekmurskih akademikov. (Tak mimogrede bi mi strašno radi znali za imena vsej 41 akademikov, šteri so po njüvoj trditvi organizirani v tom klubi. Mi najmre pri najbolšoj volji nemremo več našeti kak pet ali največ šest gospodov iz toga kluba.)

Mi gospodom od toga kluba sploh ne bi niti malo odgovarjali, če bi oni pred svetom razkladali samo to, ka so oni za našo gimnazijo napravili. Če što za kakšo stvar kaj napravi, ma pravico, da to delo pred

svetom pokaže, gde šče, čitüdi v kakšem izložbenom okni. Odgovarjati pa moramo na neistinitosti v teh člankih v Murskoj krajini i Ljudskoj pravici, gde je istina prav po moskovsko zasükano v neresnico. Tej članki majo namreč jasen namen prikazati borbo za našo gimnazijo, mi pa z našimi Novinami kak da bi bili vsigdar proti gimnaziji. Zday pa, gda so nam prej tej gospodje gimnazijo spravili, zday bi si njihove zasluge radi mi prisvojili.

Zato tem mladim gospodom iz kluba ščista na kratko samo teliko odgovorimo, da so se borile naše Novine, posebno pa oba našiva bivšiva poslanca gg. Klekl i Jerič, kak tüdi naše akademsko društvo Zavednost, štero je po svojih zastopnikih, Bajlec, Baši i Novaki že 1. 1928. v Belgradi interveniralo za gimnazijo i se borilo skupno z vsem našim lüdstvom i s predstavniki vsega slovenskoga naroda za našo gimnazijo že te, gda so zdajšnji gospodje iz kluba mogoče niti ešče za osnovno šolo nej znali nego so se doma materi ešče za

janko držali. Svojega dela smo nej nosili v izložbena okna, niti smo ga nej vagali po vnožini popisanihi papirov, zato ka se nam nej trbej pred nikim izkazovati s kakšimi pismenimi potrdili za naše delo. Nas je vodila pri vsem našem deli resnična, nesebična lübezen do našega lüdstva i naše krajine, pri svojem deli smo pa bili popolnoma neodvisni od Belgrada, od Ljubljane pa tüdi od Moskve. Kelko mate vi, mladi gospodje, resničnih zaslug za našo gimnazijo, je vam iz srca radi priznamo. Mislimo pa, da nas nemate za tak naivne, da mi ne bi znali, da je vam pri vašem enoletnom pompoznom deli za gimnazijo šlo samo za zasluge, ka se pač najbolje vidi tüdi zday iz vsega vašega pisanja po vseh mogočih listih. Zato smo vas pa pri tom vašem zaslugarskom deli podpirali mi samo telko, kelko je vse to našoj gimnaziji poleg vsej postranskih namenov vseeno koristilo. Znete, mladi gospodje iz kluba, mi se že nikelko časa precí dobro poznamo!

Politični pregled.

Domaća.

Seja parlamenta se je v Belgradu začela 11. novembra. Za to sejo je vladalo veliko zanimanje, ar so vsi bili radovedni, ali bo večina zdajšnji poslancov za vlado ali proti njej. Do zdaj se vlada na te poslance, šteri so zvoljeni ešče po Jeftičovom načini volitev, nej mogla vnogo zanesti. Ednok so bili za vladne predloge, drugoč pa nej. Zmed slovenski poslancov so od vsega začetka podpirali zdajšnjo vlado, v šteroj je tudi naš dr. Korošec, poslanci dr. Klar, dr. Veble, dr. Koce i Brenčič. Preci časa se je nej mogeo odločiti Benko, zdaj nazadnje je pa tudi na vladno stran prestopo i se vpisao cilo v klub poslancov JRZ. Drugi slovenski poslanci so pa zdajšnjoj vladi nasprotni. Pri zadnjem glasovanju v parlamentu je pa vseedno dobila vlada veliko večino. Šlo je najmre za volitve raznih odborov v parlamentu i pri tom so dobili kandidati, predlagani od strani vlade, pri glasovanju močno večino. Z med naših poslancov je bio zvoljeni poslanec dr. Klar v administrativni odbor. Tak so se vršile prve predpriprave za delo v parlamentu. Želemo samo, naj bi te parlament v istini delao i vnogo delao pa podpirao vlado v pomaganju siromaškomi ljudstvi.

Opozicija se že krega. Kak znano, majo zdaj v vladi večino pristaši nove stranke JRZ, so pa v vladi tudi ešče ništerni ministri, šteri so nej pristaši te stranke. Opozicijo pa tvorijo srbski demokrati z Davidovičom, srbski zemljoradniki ali polodelavci z Jovanovičom na čeli i Hrvatje z Mačkóm. Ta takzvana združena opozicija je pravzaprav ne telko opozicija proti zdajšnjoj vladi dr. Stojadinoviča i dr. Korošca, nego je bole bila v opoziciji proti Jeftiči. Ves čas so tej gospodje govorili, da je ta združena opozicija jako trdna, zdaj se pa Davidovič i Jovanovič začeta javno po časopisaj kregati med seov. Tak pomali tudi pri nas že doživlamo, da se razni ljudje, šterim se ide samo za to, naj bi na kakši šteč način lehko poslanci gratali, ar mislijo, da njim bo te med pa mleko teklo z nebes, da se tej ljudje že tudi med seov začnejo kregati, šteri bo Mačkov poslanec. Zvedeli smo, da sta se pri nas takšiva dva kandidata že zdaj močno skregala. Oba najmre ščeta na vsakši način kandidirati na Mačkovo listi, čiravno ešče nišče ne vej, gda bodo volitve. Eden pravi, da je bio on tri tjedne menje zapreti kak drugi, zato bo kandidat on; drugi pa palig pravi, da je on pri kaštigaj 650 Din menje kaštige plačao kak prvi i da se to tudi mora v račun zeti. Radovedni smo, kakši Šalamon bo zdaj to svajo najbolje prav razsodo.

mladini namenjene reči že zdaj dosledno pišimo v književnem jeziku.

Ker je naše ljudstvo samosvoja rastlina, ga moramo na svoji način negovati. Ohraniti mora iz preteklosti organsko zrastle svojstvene poteze, da tako harmonično dopolni in obogati celoten slovenski obraz. To njegovo svojstvenost je treba le požlahtniti.

Uspešnega vrtnarstva se je treba učiti pri večšem vrtnarju. Odtod za naš načelo: *Zakoreniniti se moramo v tradiciji.* Za nas naj velja: Ivanocy je sadil, Klekl s sodelavci zalival in mi bomo uspešno nadaljevali, če bo Bog rast dajal.

Globoko nas mora prežeti zavest, da vršimo pravo delo za narod le, če nas pri njem vodi Bog, ki nam je to delo zaupal, in zavest, da smo za to delo Bogu odgovorni. Iz te zavesti črpajmo nesebičnost, da bo cilj našega dela dobro bližnjega, ne pa lastno; moč, da se pri delu opiramo na Boga, ne nase; vztrajnost, da neutrudno delamo po vzoru človeka — Boga, Jezusa Kristusa.

Le iz tega širokega razgleda bomo nemudoma, oberoč in uspešno zgrabiti za delo, ki nas čaka.

GLASI SLOVENSKE KRAJINA.

Premeščeniva sta g. kaplan Bejek iz Črensovce k Sv. Sebeščani, g. kaplan Koren iz Lendave v Črensovce. V Lendavi pa ostane samo eden kaplan.

Vmrila je po dvatjedenskom betegi Serecova Ilonka iz Dugoveških goric, stara 20 let. Sprijala je vsa svestva za vmirajoče i tak se ovenčana z belimi lilijami preselila k svojemi nebeskomi mladoženci — Jezusi. R. i. p.

Govori se, da v Lendavi pa majo nakanenje nekoga klati iz podobni vzrokov, kak so Kepeja. Čakajo samo na obsodbo Kepejevih morilcov. Po velikosti te obsodbe se odločijo za, ali pa pustijo.

Velki ogen je bio v nedelo noč v sosednoj vogrskoj vesi Nemesnép, blüzi Csestrega. Zgoreli sta dve gospodarskivi poslopji. Lendavski gasilci so varali veliko zarjo i so hiteli s svojov motornov brizgalnov na kraj nesreče, gde so šče vnogo pomogli pri omejitvi požara.

Kopanje goric. Preminoči tje-den, gda je lepo vreme bilo, so lendavske gorice bile pune kopačov. Nekši gospod je šo po klanjci k Sv. Trojici i je prišeo mimo velki goric, gde je kopalo kakših 15 kopačov — Slovincov, dečkov i dekeo i šče deklíč. Tej so ga nej videli, a glasni so bili tak, da se je čulo daleč naokoli. Ka so gučali? Takše mrske nesramnosti je eden razvüdzanec pripovedavao — pa nej bio pijan — da so starejšemi gospodi, ki je to čuo, lica rdečela. A niti eden od kopačov nej meo reči proti takšemi guči, nasprotno, mladim deklíčkam pa tudi starejšim se lepše videlo, kak če bi najboljšega predgara poslúšale. O, da bi naši dobri starišje znali, kakša Sodoma so gorice, ne bi puščali svojih hčeri v gorice, četüdi v strico-ve ali kuminove.

Z v ü n e š n j a.

Grški kral Jurij II. je sprijao vabilo grškoga naroda, naj se vrne nazaj v Grčijo. Tak bo Grčija po 11 letaj nemirnoga republikanskoga življenja palig nazaj sprejela svojega krala i se iz republike spremeni v monarhijo. Pravijo pa, da je povrnitev grškoga krala nazaj, v prvom redi delo Anglije. Anglija najmre misli z grškim kralom sklenoti prijateljsko pogodbo i tak bi Grčija bilo Angliji v veliko pomoč, če bi prišlo do kakše svaje med Anglijov i Italijov, ar bi Anglija s svojimi bojnimi ladjami lehko dobila v Grčiji mesto i potrebno pomoč.

Volitve v Angliji, štere so se vršile preminoči tje-den, so prinesle zmago zdajšnjoj angleškoj vladi.

Boji v Abesiniji se nadaljavlejo. Taljani so zavzeli mesto Makale i s tem postali gospodarji edne cele velke pokrajine. Zdaj to pokrajino utrjujejo i gradijo ceste, da na te način omogočijo sebi dovoz živeža pa municije.

Tak delajo indri!

Preminoči nedelo je muzej v Vараždini obhajao desetletnico svojega obstanka. Nameščen je v starom gradi. Čteli smo, da je v tom časi dobo muzej okoli 350.000 Din podpore, največ od mestne občine. Na leto ga obišče okoli 2000 ljudi. — Tüdi v Slovenskoj krajini imamo že muzejsko društvo, štero bi že rado pokazalo obiskovalcom posebnosti naše krajine, pa nema primernoga mesta. Banska uprava je spoznala potrebočo takšega društva, zato njemi je začetek poslala podporo 3000 Din. Zdaj trbe samo, da ešče vsi drugi spunijo svojo dužnost i idejo muzejskomi društvi na roko, da dobi kem prle primerno mesto, za svoje napredüvanje. Vsaki, što ma kakšo starino (knjige, pisma, obleko, pohištvo, orodje, sliko itd.), naj to izroči domačemi dühovniki ali vučíteli, ali pa naravnost vodstvi društva: Fr. Bajleci v Soboti, Fr. Gumilari v Lipovcih (šola) ali M. Kokolji v Lendavi (meščanska šola). Posebno prosimo naše lončare, da darüjejo po edno vsake vrste svojega dela (vrče, lonce — piskre, solenke, pütre itd.) To bo v čast našoj obrti!

Naš poslanec g. dr. Klar je pa sproso od ministrskoga predsednika dr. Stojadinoviča 10.000 Din trem cerkvam: lendavskoj, dobrovničkoj i bogojanski. Mi se g. poslanci i g. min. predsedniki lepo zahvalimo za veliko podporo.

50 letnico zdavanja obhajata to nedelo dva zakonskiva para v Črensovcih. Prvi je 75 letni Halas Jožef s 69 letnov ženov Anov roj. Lebar. Mož ešče izda opravlja vsa polska dela na svojem lepom imanji, žena pa že šesto leto ne more s postele zavolo reumatizma. Pa vdano trpi za srečno večnost. — Drugi je pa 74 letni Horvat Ivan s 71 letnov ženov Barov, roj. Halas. Oba sta šče zdraviva i lepo živita med svojov družinov. Oba para sta si rod. Bara je Jožefova sestra. Obe družini sta poštenivi, dobrega imena, z vnogo dece, zato jiva je pa dobri Bog tüdi blagoslovo s tak dugim žitkom. Že od početka naših listov sta stalniva naročnika na nje. Horvat Ivan celo dugoletni goreči širiteo. Obema paroma želimo božega blagoslova.

Vmro je Ivan Lebar, po domačej čislar v Trnji. Nov. 18. pred poldnevom se je preselo v večnost v 60 leti starosti. — Zapüsto je ženo z dvema sinoma i štirim čerami. N. p. v m.

Župnijski izpit je napravio g. Vojkovič Jožef, kaplan v Soboti. G. notar Koder je v proslavo toga dogodka priredo intimno večerjo, štere so se vdeležili poleg g. kaplana tudi g. kanonik Slepec, župnik Krantz i školnik Antauer. Čestitamo.

Strankarski kaputi, od šteri smo pred kratkim nekaj malo pisali, so našo Mursko krajinoštrahno vznemirili. Mi nemremo pomagati, če koga istina tak razburi kak je Mursko krajino razburila, istina je pa, da pri nas majo ništerni gospodje najmenje telko strankarskih kaputov, kelko je letni časov i te kapute potem preoblačijo, kak ravno letni čas kaže. Če zima vlada, oblečejo zimski strankarski kaput, če demokrat pa palig demokratski. Zdaj bi pa Murska krajina štrahno rada tüdi nam nikelko pod nos vrгла, kak da bi tüdi mi svoje strankarske kapute menjavali tak kak drugi. Zato povemo, da je naš cio bio je i bo vsigdar finančna i kulturna autonomija Slovenije.

Prosvetno društvo v Soboti. Preminoči nedelo se je vršo občni zbor Katoliškega prosvetnoga društva v Soboti. S tem je to društvo znova poživileno i želemo samo, naj njegovo delo spremla obilen boži blagoslov. Občni zbor je zazvao vküp g. Bajlec Franc, advok. konc. z predsednika društva je pa bio zvoljeni g. Vojkovič Jožef, soboški kaplan. Poleg tišinskoga je to zdaj drugo društvo poživileno v soboškom srezu. Vüpamo se, da bo soboško društvo nekšno središče za vsa druga društva i bo naša katoliška prosveta po zadnji teški časaj kak najlepše oživela v celoj našoj krajini.

G. Bistrica. Te preminoči tje-den smo obhajali god naše kapelice

na Sr. Bistrici, Marijino darüvanje. Daleč okoli ne poznamo kapele ali cerkvi, ki bi bila posvečena toj skrivnosti iz Marijinoga detinstva. O, če bi to bila farna cerkev, keliko mater bi sem priromalo i prosilo Dete Marijo za svojo dečico! Keliko dece bi se vklanjal Deteti Mariji i jo prosilo pomoči, da postanejo Njoj spodobnil Pa je lejko to nemogoče? Mogoče je. Zdaj se trži pri nas Magdič Nacijova hiša z grüntom. Vsega okoli hiše je sedem plügov. Kak krasen prostor! Farof je gotov, zemlja je gotova, cerkev Deteti Mariji pa bi spovale zahvalne matere i zahvalni očevje. Bistricanci! Kelikokrat smo na to mislili, ka bi svojo faro i cerkev meli. Nikdar ne bilo tak lepe prilike, kak je zdaj. Vse tri Bistrice na delo Bogi na čast i njegova pomoč nam ne bo sfalila.

Na podporo naših listov je dobrotnik iz Slovenije, ki se nešče imenuvati, darüvao 100 Din. Ritlop Jožef, Črensovci, iz Francije, 10 Din. Bog povrni!

Sv. Sebeščan. Licitacija na pohištvo i drugo malo vrednost pok. plebanoša, Perša Ivana, je telko prinesla, da za pokojnim ne ostalo nikšega duga.

Turnišče. Olepšanje naše cerkve i njene okolice se dovršava. Stene v cerkvi so že dobile lesene obrambke, da je obiskovalci cerkve ne ščujajo. Slikanje jako lepo lice da cerkvi. — Novo lice je dobila tudi sirotišnica Deteta Marije, kajti na sredino stene kre ceste je namalana Marijika, kre štere se stiskavajo siromaška deca. Nad slikov je napis: Sirotišnica Deteta Marije.

Cankova. Obiskali so nas naš bivši prelübleni kaplan, g. Oberžan. V istom časi so se müdili doma tüdi naš rojak, g. Vogrinčič, salezijanec. — Zbeležala je gospodinja g. župnika, skrbna i pobožna dovica po pok. Edšidt Janoši, upravniki Novin. Želemo njej skorajšnjo ozdravitev i vrnitev.

Navuk za 3 red sv. Erančiška je, kak vsako leto, tüdi letos, 8. dec. v Črensovcih. Te den ponovijo zaoblübo čistosti, ki so jo z dovoljenjem svojih spovednikov naredili. Večernice ob 2, za njimi navuk, po njem zaoblüba.

Črensovci. Tüdi v našoj fari so bili nešterni tak nepremišleni, da so proti prepovedi oblasti posili vüjšli na shod Pavleka Horvata v Lotmerk. Politična oblast jih je za prestopek pokastigala i do mogli biti par dni gostje biti voze, ki se nahaja v občinskoj hiši v Lendavi. Tü se njim nedovoljeno navdüšenje razshladi i mogoče celo mine. Pač pot zakonska je najbole varna i najmenje se potroši na njej.

Kalendarje se za kratek čas doštampajo. Gda se doštampajo, do se začeli vezati. Med vezanjem kalendara de se štampao M. List. Gda se oba dogotovita, se oba skupno razpošleta, kak smo objavili. To bo pred božičom. Vsi, ki so ešče ne plačali naročnine, naj jo kempre povrnejo, da bomo mogli kalendare i liste razpošilati, ka stane jako dosta.

Prosveta!

Govor na sestanku Katoliškega prosvetnega društva v Beltincih Dragil!

Namen mojega govora je, da Vam spregovorim nekoliko o veliki rani naše Slovenske krajine, to je o naših izseljencih. Mnogo naših bratov in sester je v mrzli tujini. Revna je naša Slovenska krajina. Zato pa mora z grenkim in žalostnim srcem gledati, kako odhajajo njene najlepše sile na tuje. In še z žalostnejšim srcem gledati, kako se vračajo ti njeni izseljenci hladni, njej več nerazumljivi, odtujeni. Mnogim tujina izpije telesne sile, a mnogim tudi duševne. Tujina je kruta mačeha.

Tudi iz naše fare jih je mnogo v tujini, pred vsem v Franciji. Življenje naših izseljencev v tujini je čisto drugo, kot pri nas doma. Človek pride med čisto tuje ljudi. Jezika ne razume. Posebno verske razmere so čiste druge kot tu. Tu živi človek med samimi katoličani, ki še radi hodijo v cerkev, k sv. zakramentom. Glavno pa je, da tu živi mladi človek pri stariših, pod njihovim nadzorstvom. Vsega tega

v tujini ni. Naš izseljenec pride pogostokrat med ljudi, ki ne verujejo v Boga in posmrtno življenje, ampak se iz vsega tega norčujejo. Molitve ne poznajo.

Najhujše pa je to, da je človek prepuščen samemu sebi. Ni več skrbnega nadzorstva očetovega in materinega. In zdaj si lahko mislite, kakšen je položaj, v katerega pride naš mladi fant in dekle. Močno se mora premagovati, da ne omahne na stran pot, da ne izgubi vero v Boga in da ne izgubi svojega najdražjega zaklada, — nedolžnosti.

Izseljeništvu naše krajine je čisto drugo kot pa ostalo slovensko. Naši živijo zelo rastreseno. In malo kje je, da bi jih živelov več skupaj. Ostalo slovensko izseljeništvu živi v večjih skupinah, n. pr. rudarji v Franciji, na Holandskem, v Nemčiji in drugod. Ti imajo lažje svojega izseljeniškega dühovnika. Žene živijo pri možeh in za njihove otroke imajo celo slovenske učitelje, n. pr. v Belgiji. Zato za te izseljence ni take nevarnosti, da bi utonili v morju pokvarjenosti.

Za naše izseljence se zelo malo skrbi in edini, ki misli na nje, njim skuša pomagati, je g. Klekl, kakor je pravilno povdaril letošnji Mohorjev

Ali znaš?

Da velki kitajski dnevnik „Tšena Pao“ piše:

„Katoličanska vera je najbolje pripravna, da sadi pravo bratovstvo. V svoje srce sprejema vse narode, vsa plemena i vse stanove. Katoličanska vera ima nekšo privlačno moč, ki je niena druga veroizpoved nema. Pustimo, da se ta moč svobodno razvija pa bomo imeli vsesplošni mir! Mi Kitajci moramo katolicizem ceniti i podpirati.“ „St. Raphaelsblatt“.

Da je pred kratkim na euharističnom kongresi v Clevelandi (tudi so tuđi naši „amerikanski Slovenci“!) imeo newyorški guverner (poglavar) Alfred Smith (ki je bio kandidat za predsednika združenih severnoameriških držav pa bo prišestno leto znova kandidirao) govor z naslovom: „Komunist ali komunionist“ (tisti, ki hodi k prečiščavanju pomeni „komunionist“)

Da je zdajšnji guverner obojca Filipini s sedežom v Manili, gde bo prihodnje leto mednarodni euharistični kongres, praktičen katoličan: Gda je bio imenovan za guvernera, je najprej šou v cerkev k sv. meši, gde so je Bogi priporočo za uspešno delo. Nedavno pa je gučao univerzitetnim dljakom: „Zdajšnjemi človeki je neprijetno gučati ali poslušati pogovore o veri. Pravijo, da je vera zasebna zadeva. Zaistino so človekove zveze z nadnaravnim svetom zasebne, vrv izvirajo iz najglobokejših i najskrivnejših otenkov duše. A dajte, povejte ljudem, da se to v istini dogaja! Zakaj, svet je mogoče rešiti le tak, da njemi mladina dopove, da je vse, kajkoli včini človek v vsakdnešnjem življenju, edinole izraz njegovih duševnih moči.“ „Slovenec“.

Ali znaš da je voro iznajšeo pisateo cerkvene zgodovine Kasiodor (+ 505), izpupuno jo je pa Gebert, poznejši papa Silvester II. (+ 1003), ki je tuđi vpelao tak prilične arabske (1, 2, 3...) številke mesto rimskih (I, II, III...); Rhard Wallinfort, opat iz St. Albana na Angleškem je pa leta 1316 napravio prvo sunčno voro —? da je „barat“ benediktinec Guido iz Arezzo v 11. st. iznajšeo „notni ključ“ pa „glasovno lestvico“, glazbilo na edno struno pa godbena pravila pa je s tem dao podlago za harmonijo (lepo spevanje)?

da je sikanje na steklo iznajšeo barat iz Tegernsee?

da je dominikanec Aleksander Spina v 13. st. iznajšeo očale?

da je diakon Flavio Gioja okoli l. 1300 magnetno iglo temeljito izbolšao?

da je ravnotak eden barat, ki je po zbirci hodo, iznajšeo prvo zdaj že tak moderno „nalivno pero“?

da se sploh v katoliških samostanj (kloštraj) odlično goji znanost, v srednjem veku pa je v njih bilo skoro edino mesto za njo?

„St. Raphaelsblatt“.

Pisma naših iz tujine.

Velečastiti g. urednik!

Gda sem šla od doma, sem si mislila, da mi na tej par mesecov ne bo vredno naročiti si Novine. Ali komaj je mino en teden, že sam pisala domo, da naj mi naročijo Novine. Nesam mogla pogrešati toga prepotrebno domačega tiska. Zato Vam najlepša hvala za redno pošiljanje „Novin“ i ves trūd, šteroga mate za nas, ki smo raztepeni v toj temnoj tujini. Jaz sem toti pri ednoj krščanskoj familiji. Službo mam nad vse dobro, bolše si nemrem želeti. K meši se pelamo vsakšo nedelo, če glij je cerkev 15 km daleč. Zdaj, ka sem gospej odločno povedala, da idem domo, zdaj vsakšo nedelo idemo v drugo cerkev, da naj več vidim, včasi tuđi po 40 km daleč. V Bourgesi je jako lepa, bogato okrašena cerkev, da sem ešče takše nej vidla. Lūdstvo je v etom kraji vsepovsedi globoko verno, krščansko, pobožno. V cerkvi je obnašanje takše, da bi nikelkim bilo v zgled. To skoron nemrem vervati, da Francozi ne bi bili krščanski. Na vse Svece smo hodili v eden velki varaš Saucouns; jako lepo so spevali i slovesna velka meša je bila zlata meša. Prišli so tuđi pušpek iz Bourgesa. Vi pa, velečastiti gospod i oča duhovni, širite dober i važen tisk ešče naprej, da ostanemo verni sinovje in hčeri domovine Jugoslavije. Mi se Vas spominamo v molitvaji, ino kda Vas Vsemogočni pozove po večno plačilo, se Vas bomo mi in še poznejši rodovi spominali in bomo Boga prosili, naj nam pošle tuđi v bodočnosti može, ki bi s takšov plemenitostjov šli v boj za verske i narodne svetinje našega naroda kak Vi. Pozdravljeni, Velečastiti g. urednik! Ohrani Vas Bog še dolgo in Bog Vam pomagaj vse tisto dosegoti, ka si sami najbolje želete. Sprejmite pozdrave, vlč. gosp. urednik, vsi domači, vsi poznanci, doma ino v Franciji ino vsi čitatelje „Novin“. Novine pošilajte tak dugo, dokeč Vam ne pridejo nazaj; to bo znak, da me nega tu. Mislim okoli novoga leta idem. I pošlite mi Marijin list od julija naprej, če mate v zalogi.

Anika Puhanova
Bogojina v Franciji.

(Op. ur. V Franciji so tisti katoličani, ki svoje verske dužnosti spunjavejo, zaistino verniki, ne samo ob nedelaji, nego vsikdar, povsod. Samo ka je takšij jako malo.

delajo na to, da ostanejo vezi med izseljenci in domovino vedno krepke in sveže. A mi? Kako malo smo storili za naše brate in sestre v tujini. Tako več ne sme biti.

Moramo njim pomagati. Kako, takoj povem. Še prej pa ena pripomba. Hočem povedati radi tega, da bi vsi videli pravi namen našega dela pri prosvetnem društvu.

Govorim v primerah. Ali ste že videli kmeta, ki bi šel orat, pa bi prišel na njivo in bi bil tam tako dolgo, da bi lahko njivo preoral, potem bi se pa vrnil, ne da bi vrezal kake brazde? In bi se tako vračal domov? Ali ste videli kosca, ki bi šel kositi, pa bi se vračal, ne da bi kaj pokosil? Takih ljudi ne najdete in če bi jih našli, bi rekli, da niso pri pravi pameti. Tako tuđi ne smemo odhajati s predavanj, ne da bi bili boljši, plemenitejši, ne da bi sklenili storiti kaj dobrega svojemu sobratu pa tuđi sebi, svoji duši. Zato pa ne hodimo s tega predavanja prej, ne da bi se pogovorili, kako bomo delali in skrbeli za naše izseljence.

Naš delokrog je naša fara. Vsaj itak smo vsi, ki živimo v fari, le ena velika družina, ali vsaj to bi morali biti.

Tri slike.

Popoldan v gostilni. Po oknih muškatinah, rdeči in beli, na enem oknu tuđi rožmarin. Iz napol odprte kamre valovi prijetni vonj zrelih jabolk kakor kadilo pri cerkveni slovesnosti. Sončni žarki trudni odhajajo proti zahodu. Pa saj tega nihče ne vidi. Tu čuješ le prostaško gorenje tuđi iz ženskih ust, prikrito namigovanje in poželjiv pogled opaziš še pri oni starki tam. Ti ženski obrazi so kakor cvetje ajde, ki je čezenj šla jesenska slana; živo cvetje, ki vene, čeprav ga včasih zdrava rdečica barva. Te sključene in okorne postave, ki jih pači strast. Ti neodkriti pogledi in ledena srca. Iz daljave odmeva otožna pesem pastirice, visoko na nebu, komaj slišno, kroži zrakoplov, ki je zašel...

Večerno nebo, polno zvezd, a luna še ni vzšla. V bližini radio igra, v mogočno koračnico iz velemesta se meša jok razburjene gospe, ki se je z možem sprla zaradi malenkosti. Bleda luč od tam žalostno seva v temni večer. Iz bližnjih vinogradov se čuje mrzla pesem klopotcev, sovravno lajanje psov udarja neprijetno na uho. — Sladki trio božajočega valčka je kakor podoknica in uspanyanka pomirjeni družini...

Obe sliki sta odbrzeli jadrno kot misel, vse slike so se odmaknile v zamolčko polnoč. Polna luna skrivnostno svetlo sije, mogočno se dviga na hribu župna cerkev. Cerkvena okna so motno razsvetljena, sij večne luči nemočno prodira v noč. Kakor slika nepoznanega Boga-človeka, ki tam zastoj čaka noč in dan. Čuje se glas sove na bližnjem drevesu, ura v zvoniku, ki reže v nebo kakor ogromni kazalec, odsekano bije dvanajst, polnoč. —

Od naših v tujini.

Pozdrav pošilajo: *Bobovec Marjeta, Francija, iz Mostja*, starišom, bratom, prijateljicam, znancom i vsem poznanim v Franciji. — *Gočan Alojz, Francija iz Krajne*, vredniki Novin, ženi, deci i vsem Krajncarom. Piše, da je med poganskim narodom v Franciji, šteri, gda je, si niti glave ne odkrije. Strašno boli naš narod francozka brezvernost, ali prisiljen si je tu krüh služiti, ar si ga doma ne more.

Banque S. Baruch

et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.
 odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-86, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-6

Kakor pa je v fari le ena cerkev, en župnik in le ena večna luč pred Najsvetejšim, tako bi moralo biti med vsemi člani farne družine le ena vez, vez ljubezni, ki bi vse vezala kot brate in sestre med seboj v Kristusu. In tu vidimo, da so prav za prav izseljenci naše fare, naša fara v tujini; in zato tuđi mora vez med nami in njimi ostati živa. Kakor hitro se ta vez ljubezni pretрга, so kakor iztrgani, izkoreninjeni, in zato je tuđi razumljivo, da nosimo prav mi, fara doma, odgovornost za našo faro v tujini. Zato pa poživimo najprej v sebi to farno zavest edinosti, skupnosti in šele takrat bomo občutili, v vsej jasnosti, da smo dolžni skrbeti za izseljence.

Kako naj delamo za naše farne izseljence? Najprej moramo znati za vse, kateri so in kje so. Moramo znati za vsakega izseljenca, kje je, kakšno delo ima, v kakih razmerah živi, ali piše domo, ali je oženjen ali ne, če je oženjen in je z ženo v tujini, kdo skrbi za njune otroke, ki so doma, ali ima liste naročene in kakšne in če more opravljati svoje verske dolžnosti. Tako bi dobili natančen pregled o življenju naših v tujini. Pa to še ni dovolj! Zdaj se šele začne pravo delo

Službena naznanila.

Sreski cestni odbor, M. Sobota je lansko leto začel in bo skozi naslednja leta nadaljeval z zasaditvijo obcestnih nasadov, ki bodo vzorno oskrbovani, da bodo služili za vzgled in tudi v okras pokrajine.

Vendar pa so se našli brezvestni ljudje, ki so z nerazumljivim divjastvom napravili na teh nasadih zelo mnogo škode, bodisi da so sadna drevesca polomili, bodisi so odnesli zaščitne mreže in kole.

Poleg znatne materijalne škode, ki jo bodo spet morali kriti davkoplačevalci sreza, škoduje to zlasti ugledu prebivalstva pokrajine.

Ravnotako žalostno sliko nudijo razne varnostne table ob cestah, katere otroci večkrat s kamenjem popolnoma uničijo. Ta znamenja, ki služijo zlasti tujim potnikom, ki cest ne poznajo, v tako razbitem stanju prav slabo luč mečejo na inteligentnost prebivalstva.

Prebivalstvo se naproša, da prijavi cestnemu odboru ali najbližji žandarmerijski postaji vsakega, kdor bo kvaril nasade ali varnostne table, da bo poravnal škodo in prejel zasluženo kazeno.

Sreski cestni odbor M. Sobota, 12. nov. 1935.

Pošta.

Tanacek Franc, Vadarci. Pe-neze sprejeli. Cena M. lista je 16 D. za vse tiste, ki so sprejeli prve tri mesece tuđi M. Ogracek. Ki teh treh neso sprejeli, tisti plačajo 15 Din. M. Listi so 8 strani vekši, zato je cena njihova tuđi vekša, ar se papira več potroši i tuđi delavci duže delajo. To vse se pa mora drago plačati. **Horvat Janoš, Bakovci.** Din 110 sprejeli i spisali na lansko leto. Na l. 1934 je tak ešče ostalo dugo 350 D. **Bobovec Marjeta, Vangeley, Francija.** Višek pošlema na cerkev, kak si odločila. Prošeni naslov je sledeči: Arsene Degroere agriculteur a Bernieuville p. Evreu, Eure. **Kohn Matjaš, Ville-neure.** Oglas košta 50 D. znamo za edno posestvo, ki meri 6 kat. oralov z zidanov hišov i lepim sadovnjakom pa gospodarskim poslopjom. Cena 75 jezero Din. Prek Mure so pa dosta falejša posestva. **Škafar Vinka domači, Beltinci.** Vašega Novine so prišle nazaj z Francije. Naznanite nam njegov novi naslov. **Lang Terezije domači.** Vaše Novine so prišle nazaj, prosimo za novi naslov. **Horvat Jožef, Vidonci.** Pozvek Matjaši davajte tuđi Novine, ki je prišo domo z Francije. **Fujs Jožef, Ižekovci.** Ešče en snopič izide, te se zglasite. **Sobočan Verona, Toponas, Francija.** Peneze sprejeli, knjige dali poslati. Daj glas, če si je dobila. **Horvat Alojz i žena, Slessis Trevisse, Francija.** Peneze sprejeli i po vajnoj želi razdelili. Bog plati.

zanje. Skrbeti bo treba za stalne stike z njimi. Kajti dokler ostane izseljenec v pisemskih stikih z domovino, domačim krajem, tako dolgo je še živ član naše fare.

Naslednje naše delo za naše izseljence pa naj bo, da vsakemu preskrbimo dober, katoliški list. Za naše izseljence pač pridejo v poštev Novine in Marijin list. Naj ne bo nobeden naš izseljenec brez domačega tiska. Tu vidimo v kratkih potezah naše prosvetno delo za naše izseljence. Pojdimo na delo in pokažimo prosvetnim društvom drugih far kako se dela in se mora delati za naše razpuščene brate in sestre v mrzli tujini.

Končam s Krekovimi besedami: „Bog daj vsem Zamorcem milost spreobrnenja, a prej nego zanje smo dolžni pomagati svojim rojakom v tujini! To zahteva red krščanske ljubezni.“

Besedam tem naj sledijo dejanja!

(Op. ur.: Tem prelepim rečam naj resan sledijo dejanja i to ne samo v beltinskoj fari, nego po vseh naših farah. Vsakši naš izseljenec si naj naroči naše liste, potom šterih bomo z njimi v stalnoj zvezi. Tak si je rešimo, da nam jih tujina ščista ne vniči.)

koledar. S svojim tiskom, to je z „Novinami“ in „Marijinim listom“ obišče precejšnje število naših izseljencev. Kaj je njegov tisk za naše ljudi v tujini, ve pravično presoditi edino le tisti, ki je videl, s kakšno nestrpnostjo pričakujejo vsake številke. In izmed vseh slovenskih listov si je znal njegov list najti najlepše zveze z iseljenci in biti z njimi v najožjem stiku? Kako, boste vprašali? Tako, da z veseljem priobčuje z žulnatimi rokami napisana njihova pisma.

Sicer je pa naša Slovenska krajina za izseljenca malo storila. Mislim namreč na to, da bi skrbela za način in sredsiva, kako bi čim bolj olajšala težko življenje naših v tujini, da bi naš izseljenec čutil topel dih domovine, da bi vedel, da nekdo misli nanj in mu hoče pomagati. Če bi se za naše ljudi v tujini storilo to, kar bi se moralo in kar smo dolžni storiti kot ljudje in še bolj, ker smo katoličani, bi marsikateroga občuvali, da se ne bi izgubil, da ne bi zašel na kriva pota.

Kako n. pr. Nemci skrbijo za vsakega svojega izseljenca. Skoraj natančno vedo za vsakega, stopajo z njim v stike, mu preskrbijo liste in sploh